

ТЕНДЕНЦІІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ НА ШЛЯХУ ДО ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ

Полевич К.В., гр. МЕ-13

Науковий керівник – д-р екон. наук, проф. Савицька Н.Л.
Харківський державний університет харчування та торгівлі

За сучасних умов інтелектуалізації, гуманізації та глобалізації суспільного виробництва, перспектив побудови суспільства знань, з відповідною економікою, освіта стає однією з найважливіших і центральних сфер людської діяльності, рушійною силою конкурентоспроможності національної економіки. Основні тенденції у трансформації системи освіти на шляху до економіки знань полягають у наступному.

Масштаби і важливість вищої освіти істотно змінилися, від сектора вищої освіти очікується внесок у рівність, забезпечення якості та ефективність функціонування економічних систем. Головним суб'єктом освітніх відносин, на якого орієнтується сфера освіти в першу чергу, є людина з її індивідуальними освітніми потребами, які стають все більш різноманітними.

Зміни відбулися по всьому ланцюгу стейкхолдерів сфери освіти, зросла участь зовнішніх зацікавлених сторін в управлінні системою та інституційному управлінні, а також у забезпеченні якості освіти. За кілька останніх десятиліть суттєві зміни відбулися у академічному лідерстві системи вищої освіти, включаючи нові способи організації університетів як корпорацій з виробництва знань і інновацій. Академічні лідери все більше розглядаються як менеджери, коаліції чи підприємці. Джерела фінансування стають все більш різноманітними, державне фінансування вищої освіти все частіше супроводжується постановкою цілей використання ресурсів, фінансуванням на основі результатів, зростає частка приватних коштів, спрямованих на здобуття освіти.

У зв'язку з цим простежується тенденція масовизації та маркетизації освіти. У транзитивних країнах здобуття громадянами вищої освіти розглядається як соціальна норма. При цьому, масова вища освіта не володіє більше незалежністю, якою раніше користувалися елітарні університети, і тому не в змозі генерувати свою самостійну систему цінностей. Освіта із суспільного блага перетворилася на ринкову послугу. Відтепер вуз розглядається як структура з надання освітніх послуг, хоча не так давно освіта і ринок сприймалися як взаємовиключні категорії.